

ψευτικά δὲν κόλλησε, ἐπειδὴ ὁ κόσμος δὲν τὸ πίστεψε πῶς εἴμαστε προδότες. Τὸς ἔμεινε λοιπὸν ἡ βία, καὶ τὴ χώσανε μέσα σ' ἓνα νόμο, ποῦ κι αὐτὸς δμῶς δὲν μπόρεσε νὰ γγίξῃ τὴ λεύτερη τὴ φιλολογία. Κάμανε μ' ἄλλους λόγους τὴ συνηθισμένη τὴν τρύπα μὲς στὸ νερό. Μὰ κι ἂν μπορούσανε νὰ βασταχτοῦνε τὰ δυὸ ἐκεῖνα τὰ μέτρα, πάλε δὲ θὰ μποδίζανε τὸ παιδί ἀπὸ τὸ νὰ διαβάξῃ τὴ δημοτικὴ τὴ φιλολογία ἀφοῦ, καθὼς εἶδαμε, καθαρουσιάνικη σύγχρονη φιλολογία δὲν ἔχει, καὶ τὸ παιδί πρέπει κάτι νὰ διαβάσῃ ὅξω ἀπὸ τὰ στερεότυπα τοῦ σχολειοῦ, καὶ θὰ τὸ βρῆ νὰ τὸ διαβάσῃ, μὰ καὶ μέσα σὲ κλουβὶ νὰ τάλυσοδέσῃς.

Ἡ Ἰδέα λοιπὸν εἶναι τόσο βαθειὰ ριζωμένη μέσα στὴν καρδιά τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους, ποῦ σὰν ἀπὸ ἀκαταγώνιστους φυσικοὺς νόμους δουλεύει μονάχη της, εἴτε τῆς γράψουμε ἐγκώμια εἴτε δὲν τῆς γράψουμε, εἴτε τῆς γράψουν αὐτοὶ κατηγορητήρια εἴτε δὲν τῆς γράψουνε. Μὲ τὸ νὰ ζητήσανε μάλιστα οἱ ἀντίπαλοι μὲ τέτοια μέσα νὰ τὴ σθύσουνε, ἔδειξαν πόσο λίγο καταλαβαίνουν ἀπὸ ἀνθρώπινα ψυχόρμητα κι ἀπὸ φυσικοὺς νόμους.

Ἄργα τὰ συλλογιστήκανε. Ἐπρεπε ν' ἀρχίσουνε πρὸ εἴκοσι χρόνια, τότες ποῦ πρωτογραφήκανε τὰ πρῶτα πρῶτα λογοτεχνικὰ ἔργα μας, νὰ τὰ κάψουνε, καὶ νὰ βάλουν καινούργιους Ἀντωνιάδηδες, Βασιλειάδηδες κι Ἀμπελάδες νὰ τοὺς γράφουνε ὑπνωτικὲς μετοχὲς κι ἀντερογαλτικοὺς ἀναδιπλασιασμούς.

Δὲν τὰ πιστεύετε αὐτὰ; Ὅριστε ἄλλη μιὰ φρέσκη ἀπόδειξη. Στὸ μεγαλονόματο τὸ Σύλλογο τῆς Πόλης προτάθηκε νὰ συστηθῆ τμῆμα Νεοελληνικῆς φιλολογίας. Ἡ πρόταση αὐτὴ ἀπορρίχτηκε ἀπὸ τὰ «Καλπάκια» τοῦ Συλλόγου ἐπειδὴ, κατὰ τὰ «Χρονικὰ τῆς Πόλης τῶ δεκαπέντε τοῦ Φλεβάρη, ὑποφισατήκανε πῶς θὰ γινότανε τμῆμα ἄλωσδιόλου μαλλιαρικὸ, καὶ θὰ γινότανε δίχως ἄλλο, ἀφοῦ ἡ σύγχρονή μας ἡ φιλολογία εἶναι καθάρια μαλλιάρη.

Ἡ συστηθῆ ὡς τόσο αὐτὸ τὸ τμῆμα ἦ ὄχι, τὸ παιδί πάντα τὰ δικά μας τὰ ἔργα θὰ διαβάξῃ σὰ θέλῃ νὰ ξεσκάσῃ, καὶ νὰ γιατί πρόδεψε, προδέβει, καὶ θὰ προδέβῃ ἡ Ἰδέα.

A. E.

Σὲ λίγο βγαίνει σὲ καλοτυπωμένο τόμο τὸ «Ζωντανὸ πτώμα» τοῦ Τολστόη, ποῦ βρέθηκε ὑστερ' ἀπὸ τὸ θάνατό του στὰ χερσόγραφα του. Τὸ μετάφρασε ἀπὸ τὰ ρούσσικα ὁ συνεργάτης μας κ. Νίκος Καστρινός καὶ ἡ μετάφραση θὰ πουλιέται μιὰ δραχμῆ. Ὅποιος θέλει ἄς γράφει στὸ γραφεῖο μας.

Η ΣΚΛΗΡΟΚΑΡΔΗ

(Cæcilia Vellini)

Φοδᾶμαι τὰ γερατειά. Πόνε τῶν παθῶνε, γιὰ νὰ μὴ σὲ δοκιμάσω πιά, θὰ πεῖ πῶς γέρασα!

Ἡ καρδιά μου ἔπαψε πιά νὰ ἐνεργεῖ μὲ τὴν ἐνέργεια ἐκείνη ποῦ μέσα της ἡ Ζωὴ πληθαίνει, ὁμορφαίνει καὶ ρουφιέται.

Οἱ περασμένες ἀνάμνησες δεμένες ἢ μιὰ μὲ τὴν ἄλλη σὰν τοὺς χαλκάδες μιᾶς σπασμένης ἀλυσίδας, σέρνονται πιά πίσω ἀπὸ τὰ βήματά μου καὶ μ' ἀκολουθᾶνε μὲ τὸν κρότο ποῦ κάνει τὸ περπάτημα ἐνοῦς βουρκόλακα.

Δὲν εἶμαι πιά λυπημένη.

Ἡ ἀδιαφορία μου στὰ βᾶθη εἶναι περιφρόνηση.

Καρδιά μου, σήμερα δὲ σὲ 'νοιώσα. Εἶδα τὸν πόνον, εἶδα τὸ θάνατο, μὰ σὺ δὲν εἴσουν μέσα τους.

Ὁ γιός μου εἶναι πολὺ ἄσκημα· ἐλάτε νὰ τὸν δεῖτε, παρακαλοῦσε ἡ γριά μητέρα χερονομώντας, μὲ τὰ ξερά της χέρια σὰ νὰ ζητοῦσε βοήθεια.

Ἐγὼ διάβαζα· δὲ σήκωσα τὰ μάτια μου νὰ τὴν κοιτάξω κ' εἶπα:

— Γιατί νάρθω;

Ἡ γριά ξακολούθησε:

— Ἐλάτε, σὰς ἐκετέβω. Εἴσαστε ἡ ἐρωμένη του, γενήτε θεὸς του στὴ θλίψη του. Σὰς φωνάζει μέσα στὸν πυρετό του. Λόρα! Λόρα! Εἶναι σκληρὸ νὰ βλέπεις ἔτσι τὸ παιδί μου νὰ πεθαίνει χωρὶς τὴν παρηγοριά, ποῦ μονάχη ἡ παρουσία σου μπορεῖ νὰ τοῦ δώσει.

— Λόρα! Λόρα! Θὰν τοῦ πῆτε ἓνα λογάκι, ἓνα γλυκὸ ψέμα, μιὰ σπλαχνικὰ λέξη.... γιὰ τελεφταία φορὰ.

Ἀπάντησα μὲ ἀπάθεια:

— Γιατί νὰ πῶ ψέματα στοὺς πεθαμένους ἀφοῦ δὲν εἶπα στοὺς ζωντανούς;

Καρδιά μου, σήμερα δὲ σὲ 'νοιώσα. Εἶδα τὸν πόνον, εἶδα τὸ θάνατο, μὰ σὺ δὲν εἴσουν μέσα τους.

Ἡ γριά κυριεμένη ἀπὸ τὴν συμφορὰ μ' ἔπιασε ἀπὸ τὰ χέρια καὶ μὲ τράβηξε ἴσαμε τὸ σπῆτι της.

Μπήκε μέσα στὴν κάμαρα τοῦ γιοῦ της.